

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodika Monitoring procesu odborných studentských praxí

Metodika je výsledkem práce týmu Expertů TUL, kteří se podílejí na řešení projektu **Systémová podpora spolupráce zaměstnavatelů a vysokých škol v oblasti odborných studentských praxí (CZ.1.07/2.4.00/17.0108)**

Cílem projektu je systémově řešit propojení poptávky studentů po odborné praxi a nabídky firem a to především vybudováním a efektivním fungováním internetového portálu SOPR (**S**tudentské **O**dborné **PR**axe).

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky a naplňován partnery, kteří mají s odbornými praxemi zkušenosti (TU v Liberci, Institut svazu průmyslu ČR, ŠKODA AUTO, a.s.)

Více informací o projektu naleznete na www.studentske-praxe.cz

TECHNICKÁ
UNIVERZITA
V LIBERCI
www.tul.cz

Metodika

odborné studentské praxe

Monitoring procesu OSP

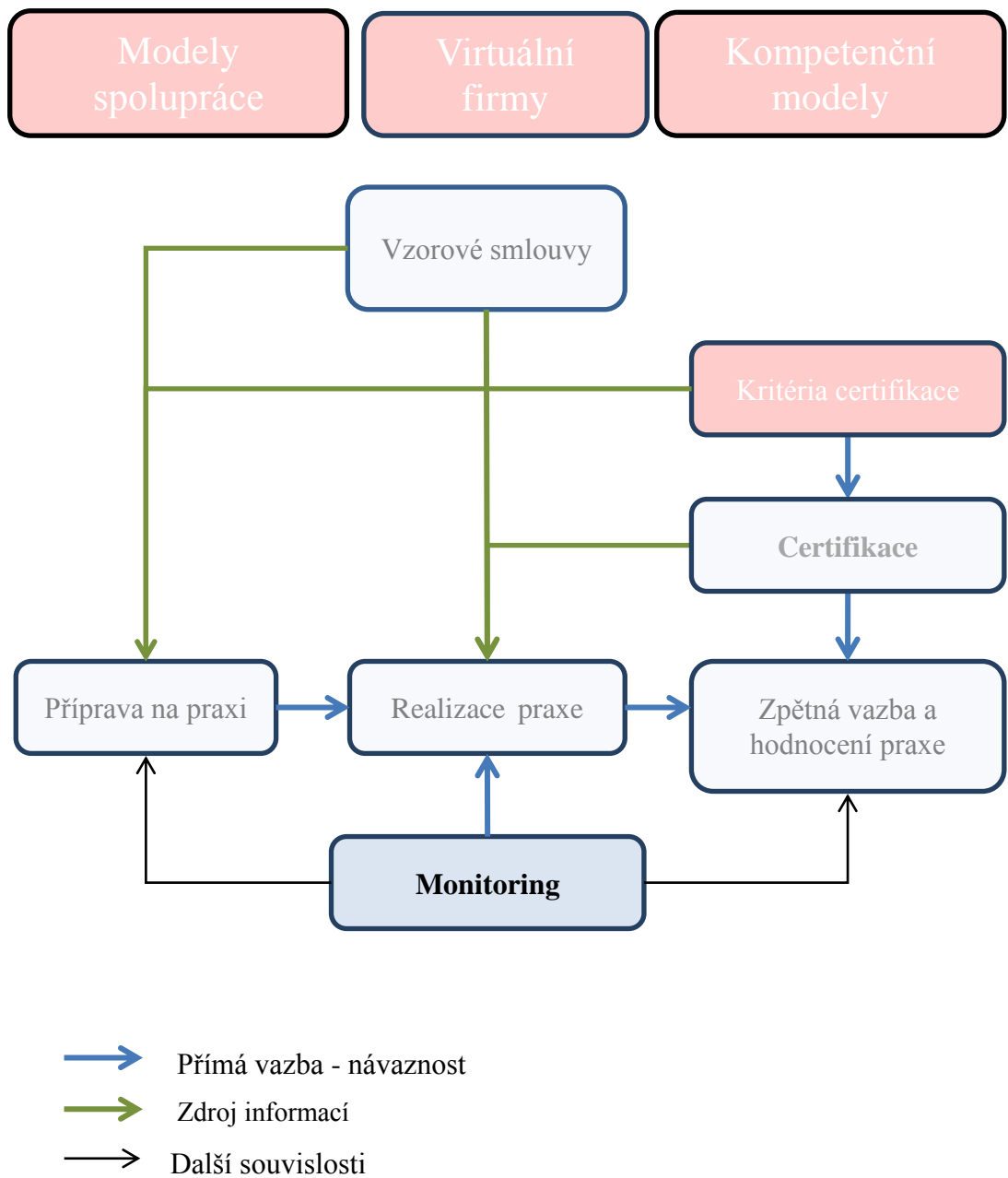
„Vzdělávání se nevztahuje jen k vědě a poznávání, tedy k rozvíjení rozumových schopností, ale i k osvojování si sociálních a dalších dovedností, duchovních, morálních a estetických hodnot a žádoucích vztahů k ostatním lidem i ke společnosti jako celku, k emocionálnímu a volnému rozvoji, v neposlední řadě pak ke schopnosti uplatnit se v měnících se podmínkách zaměstnanosti a tím i trhu práce...“

J. SKALKOVÁ, ORBIS SCHOLAE, 2007, 2, č. 1, s. 7–20

Kolektiv autorů

Název metodiky: monitoring procesu studentských praxi

Tato metodika popisuje proces monitoringu odborných studentských praxí, které vykonávají studenti vysokých škol v ČR. Vztah mezi procesem monitoringu odborné studentské praxe a dalšími procesy ilustruje obr. 1. Metodika je obecná pro jakoukoliv odbornou studentskou praxi, a pokud se vyskytnou případná specifika, budou v dalším postupu zvlášť zdůrazněna.

Obr. 1: Vztahy mezi procesem certifikace odborné praxe a dalšími procesy

1. Cílová skupina.....	4
2. Anotace.....	5
3. Definice.....	5
Používané zkratky.....	7
4. Postavení metodiky v systému metodik.....	8
5. Legislativní a jiné závazné odkazy.....	8
6. Postup (co dělat konkrétně).....	9
I. Časové členění monitoringu.....	9
II. Monitoring – formy kontaktů.....	9
III. Monitoring spokojenosti firem.....	10
7. Seznam nutných aktivit.....	10
9. Zdroje informací.....	11
10. Definování nadřízenosti.....	11
11. Postup v nestandardních případech.....	12
12. Preventivní opatření.....	12
13. Definice možných rizik.....	12
14. Způsob řešení problémů.....	12
15. Způsob komunikace.....	12
16. Dokumentování procesu.....	13
17. Uzavření procesu.....	13
18. Propagace.....	13

1. Cílová skupina (praktikant, poskytovatel praxe, praktikant a poskytovatel praxe)

Metodika je určena všem studentům vysokých škol, kteří studují bakalářské, magisterské popř. doktorské studium, tj. uchazečům o vykonání uznatelné odborné praxe s možností získání certifikátu o absolvování praxe (dále jen uchazeč/ka), která bude mít u zaměstnavatelů náležitou váhu garantovanou certifikátem o absolvované praxi a získání kompetencí, dále firmám – poskytovatelům studentských praxí, pro které je studentská praxe možností jak ovlivnit schopnosti a kompetence budoucích absolventů a jejich uplatnitelnosti na trhu práce, potažmo přímo ve firmách – poskytovatelů studentské praxe.

2. Anotace

Cílem metodiky je popis monitoringu v rámci absolvování studentské praxe studentů VŠ a tím zvyšování konkurence schopnosti absolventů na trhu práce. Monitoring je důležitým podkladem pro další práci se studenty a firmami v rámci studentských praxí a přípravy budoucích absolventů a jejich výrazné zkvalitnění. Monitoring umožňuje ovlivňovat průběh vlastní praxe už případnou reakcí při přípravě studentů v rámci studia, ale i v rámci firmy při specifikování praktikantského místa a vlastní realizaci praxe.

3. Definice

Obecně jde při monitorování o činnost, která metodicky upravuje a systematicky se zabývá sběrem, tříděním a ukládáním příslušných informací pro potřeby kontroly (zpětné vazby) daných procesů. Monitorovací systém je nástroj zpětné vazby k řízení procesů studentské praxe. Monitoringem se v této metodice rozumí soustavná činnost jako je sledování, resp. dohlížení na průběh studentské praxe, tj. praktikantů, dále poskytovatelů studentské praxe, ale i přípravy na studentskou praxi v rámci studia a vyhodnocování výstupních materiálů z těchto činností za účelem zdokonalení celého procesu a tím dosažení co nejvhodnějšího systému studentských praxí prostřednictvím jedinečného prostředku na webových stránkách prostřednictvím systému „SOPR“.

Odborná studentská praxe: je cílená aktivita studenta realizovaná mimo vysokou školu. Navazuje na jeho studijní program a je součástí jeho přípravy na budoucí povolání.

Certifikace: Potvrzení vydané třetí stranou vztahující se k produktům, systémům nebo osobám (ČSN EN ISO/IEC 17 000 : 2005). Pro účely této metodiky bude tzv. třetí stranou certifikační autorita, realizující své činnosti v rozsahu daném touto metodikou a spolupracující s evaluační autoritou.

Bureau praxí: Je nezávislá skupina odborníků složená z Certifikačních a Evaluačních autorit, manažera praxí a virtuálních firem a dalších osob, která celý systém odborných

studentských praxí dozoruje, řeší vzniklé problémy, odvolání praktikantů nebo Poskytovatelů a přijímá a posuzuje náměty ke zlepšení.

Certifikační autorita: je osoba, potvrzující přidělením certifikátu EURO 3000, který je ve vlastnictví ISP ČR, že daný podnik/instituce (subjekt) splňuje standard pro poskytování studentských odborných praxí. Funkci certifikační autority budou vykonávat vysoce sofistikovaní jedinci z řad praxe, kteří kromě certifikace subjektů pro výkon studentské odborné praxe budou zajišťovat i následný audit vůči definovaným standardům.

Evaluační autorita: Evaluační autorita provádí monitoring a hodnocení probíhajících praxí s cílem provádět evaluaci ve vztahu mezi požadavky vysokých škol a studenty a přináší zpětnou vazbu a náměty k zlepšení systému.

Odborný asistent ISP: je funkce zmocněná předsedou ISP k zastupování ISP ve věcech certifikace odborných studentských praxí.

Manažer praxí a virtuálních firem: Manažer praxí a virtuálních firem koordinuje činnosti spojené s výběrem, realizací a ukončením odborných studentských praxí, dozoruje vznik virtuálních firem, v případě nekorektních postupů může vyřadit virtuální firmu z projektu.

Kompetenční model:

Je definovaným model, který určuje jaké kompetence (získané dovednosti) lze odbornou studentskou praxí získat. Kompetenční model je základní položkou při výběru, realizaci, ukončení odborné studentské praxe (certifikované odborné studentské praxe) a jeho splnění je cílem odborné studentské praxe.

Neshoda: nesplnění požadavků (ČSN EN ISO 9000:2006). V rámci této metodiky půjde zejména o nejrůznější nedostatky v dokumentech potřebných k rozhodnutí o udělení certifikátu OSP.

Poskytovatel odborné studentské praxe: je organizace umožňující, resp. poskytující praktikantům v daném oboru studentskou odbornou praxi. V průběhu certifikace odborné studentské praxe jedná za tuto organizaci osoba, zmocněná k tomuto účelu jejím ředitelem.

Praktikant: je student vysoké školy, vykonávající odbornou studentskou praxi.

Riziko: účinek nejistoty na cíle ČSN ISO 31 000:2010).

Mentor/pověřený pracovník – osoba zajišťující odborný dohled na praxi, splňující kvalifikační předpoklady pro tuto kategorii

Odborný garant poskytovatele praxe – kompetentní pověřená osoba s dohledem a odpovědností za přípravu a výkon praxe ze strany přijímající organizace

Odborný garant studijní- kompetentní osoba s dohledem a odpovědností za přípravu a výkon praxe ze strany VŠ

Odborný garant TUL: Odborní garanti TUL - experti přes danou oblast, kteří dávají odborný backing studentům VŠ zapojených do Virtuálních firem, a to v oblastech ekonomika, legislativa, interní normy, projektové řízení, bezpečnost práce, řízení rizik, ekologie, personalistika, ICT, autorská práva, podnikatelské dovednosti, řídicí styl a stylistika, vizualizace. Co služby praktikantům mimo VF?

Používané zkratky

D – deník z odborné studentské praxe. Nepovinná součást výstupu z OSP. Vypracování deníku a jeho struktura je dána dohodou mezi praktikantem a Odborným garantem studijním.

BP – Bureau praxí

ISP – Institut Svazu Průmyslu ČR

MP – manažer praxí a virtuálních firem

OSP – Odborná studentská praxe

OA ISP – Odborný asistent Institutu Svazu průmyslu ČR

OGPP – odborný garant poskytovatele praxe

OGS – Odborný garant studijní

SOPR – Portál studentské odborné praxe

VŠ – vysoká škola (na níž praktikant studuje)

RP – Závěrečná zpráva z odborné studentské praxe (vypracovaná praktikantem) – report praxe. Ten je součástí získané kompetence a úroveň jeho zpracování hodnocenou položkou

ZSP – Závěrečná zpráva o studentské odborné praxi (vypracovaná zástupcem poskytovatele OSP).

4. Postavení metodiky v systému metodik (na co navazuje, z čeho čerpá, c čím souvisí)

Metodika monitoring procesu studentských praxí čerpá ze zkušeností partnerů projektu, vysokoškolských odborníků, bohatých zkušeností zástupců poskytovatelů odborných praxí a v neposlední řadě ze zkušeností studentů absolventů. V podstatě se prolíná všemi jednotlivými etapami studentské praxe a čerpá z jejich závěrů a výstupů. Monitoring poskytuje podklady pro procesy vlastní studentské praxe, jejího zdokonalování v jednotlivých fázích, napomáhá její operativní aktualizaci, umožňuje téměř okamžitou reakci na potřeby jak trhu práce (reaguje na potřeby firmy- poskytovatele praxe), ale i na potřeby aktivního přístupu v přípravě studentů a jejich adaptibilitě v reálném životě.

5. Legislativní a jiné závazné odkazy

Tato metodika předpokládá dodržování všech platných zákonných požadavků a požadavků předpisů, vztahujících se ke studiu na vysokých školách, požadavků zákoníku práce, bezpečnostních a hygienických předpisů, jakož i norem v oblasti posuzování shody.

6. Postup (co dělat konkrétně)

Vlastní monitoring je strukturován do těchto základních kapitol:

I. Časové členění monitoringu

Monitoring přípravy studentské praxe

- a) zpracování dotazníků firem - poskytovatelů praxe s vyhodnocením jejich nejčastějších požadavků na praktikanty a jejich kompetence, vyhodnocení přístupnosti poskytovaných informací o firmě (přístup na WWW firmy, interní předpisy (např. BP a PO, aj., uvedení dostupnosti pro imobilní student a ostatní studenty se specifickými potřebami)
- b) zpracování dotazníků studentů - uchazečů praxe s vyhodnocením jejich nejčastějších požadavků na praktikantská místa a možnost získání vhodných kompetencí, vyhodnocení nejčastěji poptávaných kompetencí ze strany studentů – praktikantů

Monitoring průběhu studentské praxe

- a) zpracování průběžných informací od firmy – vedoucího studentské praxe
- b) zpracování průběžných informací od studenta – praktikanta
- c) zpracování dílčích částí Deníku studentské praxe (zpracovává student – praktikant)

Monitoring pracovního – praktikantského místa

- a) zpracování dotazníků firem - poskytovatelů praxe s vyhodnocením jejich nejčastějších požadavků na praktikanty a jejich kompetence, vyhodnocení přístupnosti poskytovaných informací o firmě (přístup na WWW firmy, interní předpisy (např. BP a PO, aj., uvedení dostupnosti pro imobilní student a ostatní studenty se specifickými potřebami)
- b) vyhodnocení popisu pracovního praktikantského místa a nastavených kompetencí požadovaných a kompetencí nabízených, možnosti certifikovaných studentských praxí

Monitoring ukončení studentské praxe

- a) zpracování Pracovního deníku studentské praxe (zpracovává student – praktikant)
- b) odborná praxe – hodnocení studentem
- c) odborná praxe – hodnocení firmou – garantem studentské praxe
- d) sledování a vyhodnocování četnosti absolvování úspěšných certifikovaných praxí
- e) sledování a vyhodnocování četnosti realizovaných studentských praxí dle oborů, apod.

II. Monitoring – formy kontaktů

- a) osobní kontakt – většinou je přímo ve firmě na praktikantském místě (firma - garant, student – praktikant) VŠ - garantovi studentské praxe umožněna osobní návštěva, kde je možná případná kontrola oboustranného dodržování smluvních podmínek
- b) telefonický kontakt – nejčastěji i používaná forma pro operativní informace, šetření, popř. řešení vzniklých problémů v průběhu studentské praxe

- c) písemný monitoring – nejvýraznější část monitoringu, která je i nejvhodnější formou, nejčastěji využívána po ukončení studentské praxe
- d) elektronický kontakt – standardní způsob komunikace jak s garantem poskytovatele studentských praxí tak i se studentem, případně s dalšími zainteresovanými aktéry procesu

III. Monitoring spokojenosti firem - poskytovatelů studentské praxe

- a) hodnocení zaměstnavatele a posouzení odborných i přenositelných kompetencí
- b) vyjádření míry spokojenosti firmy se schopnostmi studentů praktikantů
- c) vyjádření míry spokojenosti firmy s plněním pracovních úkolů a požadavků, naplňování kompetencí, apod. studentů praktikantů

Výše uvedené aktivity jsou obsaženy především v dokumentu „odborná praxe – hodnocení firmou – garantem studentské praxe“, resp. ve studentské kartě

7. Seznam nutných aktivit (co dělat)

Monitoring a vedení evidence veškerých výstupů systému studentské praxe jsou hlavními podklady pro přehlednost, snadnou orientaci a následnou podporu systému studentské praxe. Tyto aktivity slouží k identifikaci a rozboru situací vzniklých během praxe a k analýze příčin.

K zajištění výše uvedeného je nezbytné zajistit následující výstupní materiály pro hodnocení studentské praxe jsou:

- dotazníky firem - poskytovatelů praxe,
- dotazníky studentů - uchazečů,
- pracovní deník studentské praxe
- odborná praxe – hodnocení studentem,
- odborná praxe – hodnocení firmou – garantem studentské praxe (firma)
- vedení „virtuálních“ studentských karet, které budou obsahovat kromě výše uvedených dokladů i záznamy telefonních jednání, elektronické pošty a osobních kontaktů

Veškeré uvedené dokumenty musí být vyplňovány odpovědně v souladu se skutečnými potřebami jak firmy- poskytovatele studentské praxe tak i studenta. Podmínka správnosti a pečlivosti zaručuje kvalitní výstupy tedy materiál, na který je možné se v rámci monitoringu plně spolehnout a zajistit tak aktualizace systému. Je totiž nezbytně nutné si uvědomit, že celý systém je otevřený, to znamená, že aktivně reaguje na vnitřní a vnější podněty a potřeby, což se týká i pružného reagování na nutnost úprav potřebných dotazníků a formulářů.

9. Zdroje informací (kde jsou informace, definované povinnosti, kontaktní osoby apod.)

Monitoring zajišťuje sběr dat a předkládá souhrnné informace o aktuálním stavu procesu studentské praxe. Výstupy monitoringu v podobě souhrnu zpráv využívá evaluace, jejíž závěry vycházejí z uvedených výstupů a informačních zdrojů:

- dotazníky firem - poskytovatelů praxe,
- dotazníky studentů - uchazečů,
- pracovní deník studentské praxe
- odborná praxe – hodnocení studentem,
- odborná praxe – hodnocení firmou – garantem studentské praxe (firma)
- „virtuální“ studentská karta
- případné další materiály (smlouvy mezi firmou – poskytovatelem studentské praxe a studentem praktikantem, apod.)

10. Definování nadřízenosti (kdo rozhodne)

předmět:	odpovědnost:
dotazníky firem - poskytovatelů praxe,	pověřený pracovník firmy
dotazníky studentů - uchazečů,	student – uchazeč o studentskou praxi
pracovní deník studentské praxe	student – uchazeč o studentskou praxi
odborná praxe – hodnocení studentem,	student – praktikant na studentské praxi
odborná praxe – hodnocení firmou – garantem studentské praxe (firma)	pověřený pracovník firmy
„virtuální“ studentská karta	správce, popř. pověřený pracovník SOPRu

případné další materiály (smlouvy mezi firmou – poskytovatelem studentské praxe a studentem praktikantem, apod.)

Výjimky (pro koho co neplatí/nebo platí)

?????

11. Postup v nestandardních případech (osoby se sníženou schopností, cizinci apod)

V rámci monitoringu je nezbytné sledovat a vyhodnocovat naplnění pracovních a specifických podmínek uváděných firmou – poskytovatelem studentské praxe popř. uvedených v poptávce studenta – uchazeče a přísliby firmou v rámci sjednávaných podmínek se studentem – uchazečem. Tato aktivita má za cíl podpořit v rámci daného systému rovnost v přístupu ke studentské praxi pro všechny studenty. Tyto skutečnosti je nutné ověřit před nástupem na studentskou praxi.

12. Preventivní opatření (čeho se vyvarovat především a jak)

13. Definice možných rizik

14. Způsob řešení problémů

15. Způsob komunikace (v rámci praxe, s pedagogem apod.)

Komunikace mezi jednotlivými účastníky systému je podrobně uvedena v části II. Monitoring – formy kontaktů:

- osobní
- telefonický
- písemný
- elektronický

16. Dokumentování procesu

Proces monitoringu a jeho informačních zdrojů je řádným způsobem ukládán a archivován dle legislativních předpisů, platných směrnic. Archivací se v této metodice rozumí především archivováním papírové a elektronické podoby v souladu s pravidly užívání SOPRu a vedení „karty studenta“ a to z důvodu snadnějšího dohledání.

17. Uzavření procesu (výstupy)

Celý monitoring bude vždy uzavírán v rámci časových úseků a to sepsáním monitorovací zprávy s jasně stanoveným a dostačujícím výstupem a doporučením, ke kterým bude náležitě přihlíženo s řádným respektem a dodržáním potřebných úprav v rámci systému studentské praxe.

18. Propagace:

Výsledky monitorovacích zpráv a případné změny a zdokonalení pro uživatele včetně ovládání systému, bude vždy ohlášeno s předstihem a průběžně zveřejňováno na stránkách:

<http://praxe.fpvs.cz/>

přílohy:

- dotazníky firem - poskytovatelů praxe,
- dotazníky studentů - uchazečů,
- pracovní deník studentské praxe
- odborná praxe – hodnocení studentem,
- odborná praxe – hodnocení firmou – garantem studentské praxe (firma)
- „virtuální“ studentská karta